

Embracing the Mission for Which You've Been Chosen

@ Stern College פרשת שמיני, תשע"ו

1) מגילת אסתר – פרק ד, פסוקים יג-יד

יג ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר: אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מפל היהודים. יד כי אם החרש תחרישי בעת הזאת, רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ובית אביך תאבדו; ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות.

2) ויקרא (שמיני) – פרק ט, פסוקים א-ח

א ויהי ביום השמיני, קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל. ב ויאמר אל אהרן, קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם; והקרב לפני ד'. ג ואל בני ישראל תדבר לאמר: קחו שעיר עזים לחטאת, ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה. ד ושור ואיל לשלמים, לזבח לפני ד', ומנחה בלולה בשמן: כי היום, ד' נראה אליכם. ה ויקחו את אשר צוה משה, אל פני אהל מועד; ויקרבו כל העדה, ויעמדו לפני ד'. ו ויאמר משה, זה הדבר אשר צוה ד' תעשו וירא אליכם כבוד ד'. ז ויאמר משה אל אהרן, קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך, וכפר בעדך ובעד העם; ועשה את קרבן העם, וכפר בעדם, כאשר צוה ד'. ח ויקרב אהרן אל המזבח; וישחט את עגל החטאת אשר לו.

3) רש"י (שם, פסוק ז)

קרב אל המזבח - שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה: למה אתה בוש, לכך נבחרת:

4) דגל מחנה אפרים – פרשת שמיני

והוא תמוה משום שנבחר בזה לא יסתלק הבושה מעליו, והנה שמעתי מן א"י זללה"ה פירוש על זה: מפני שיש לך יראה ובושה מן ה' יתברך לכך נבחרת, כי זבחי אלהים רוח נשברה, וכבר נזכר זה בכתבי האר"י ז"ל...

5) נועם אלימלך – פרשת שמיני

דהנה עיקר הוא לאדם הבושה, סימן טוב לאדם שהוא ביישן וכל המתבייש לא במהרה הוא חוטא (נדריס כ א), ואהרן היה מתבייש מאד מגודל ההכנעה שהיה בו, שכן דרך הצדיק שתמיד הוא בעיניו חטאים על כל נדנדוד עבירה, ואפילו דבר קל לעבירה חמורה תחשב לו, ומכניע עצמו ומשפיל עצמו תמיד, ובפני רבים מוכיח עצמו ועל ידי זה מכניס הרהורי תשובה בהשומעים באמרו: אם בארזים נפלה השלהבת מה יעשו הזובי הקיר, והם חוזרים בתשובה שלימה. וזהו שאמר לו משה רבינו עליו השלום למה אתה בוש, פירוש בשביל שאתה בוש וירא ואם כן אתה הוא הצדיק השלם הראוי ליקרב למזבח. לכך נבחרת, שכך הוא ראוי לצדיק להתנהג בעבודתו יתברך שמו וזהו ויקרב אהרן אל המזבח, רצה לומר כיון ששמע ממשה שכך הוא המדרגה המעולה הבושה וגודל ההכנעה בלב ועשה כן "ויקרב אהרן אל המזבח", פירוש שהיה מקרב עצמו תמיד אל המזבח שהיה מוצא בעצמו חסרונות והיה מחשב תמיד שצריך למזבח כפרה.

6) שמות – פרק ג

א ומשה היה רעה את צאן יתרו חתנו כהן מדן; וינהג את הצאן אחר המדבר, ויבא אל הר האלקים חרבה. ב וירא מלאך ד' אליו בלבת אש מתוך הסנה; וירא, והנה הסנה בער באש, והסנה איננו אכל. ג ויאמר משה אסרה נא ואראה, את המראה הגדל הזה: מדוע לא יבער הסנה. ד וירא ד' כי סר לראות; ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה, ויאמר משה ויאמר הנני. ה ויאמר אל תקרב הלם; של נעליך, מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. ו ויאמר, אנכי אלקי אביך, אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב; ויסתר משה פניו, כי ירא מהביט אל האלקים.

7) שמות רבה – פרשה ג, סימן א

"וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו" אמר אלקי אבי עומד כאן ואיני מסתיר פני! ר' יהושע בן קרחה ור' הושעיא אחד מהן אומר לא יפה עשה משה כשהסתיר פניו שאלולי לא הסתיר פניו גלה לו הקב"ה למשה מה למעלה ומה למטה ומה שהיה ומה שעתיד להיות, ובסוף בקש לראות שנאמר "הֲרָאֵנִי נָא אֶת כְּבוֹדְךָ" (שמות לג, יח) אמר הקב"ה למשה אני באתי להראות לך והסתרת פניך עכשיו אני אומר לך כי לא יראני האדם וחי כשבקשתי לא בקשת...

8) שמות – פרק ד

יג ויאמר: בִּי אֲדַנִּי; שְׁלַח נָא, בְּיַד תִּשְׁלַח. יד וַיַּחַר אֵף ד' בְּמֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶהְיֶה אִתְּךָ הַלְלוּי וְדַעְתִּי כִּי דַבֵּר יְדַבֵּר הוּא; וְגַם הִנֵּה הוּא יֵצֵא לְקִרְאָתְךָ, וְרָאָךָ וְשָׁמַח בְּלִבּוֹ.

9) שמות רבה – פרשה ג, סימן יז (ע"פ ספר מגלה עמוקות עה"ת; קונטרס אוצרות חיים¹)

מה חרון אף היה שם? שנטלה כהונה ממשה ונתנה לאהרן, אמרו רבותינו ז"ל "הלא אהרן אַחִיךָ הַלְלוּי וכי מאחר שאמר אחיך איני יודע שהוא לוי? אלא אמר לו: **ראוי היית להיות כהן והוא לוי, ולפי שאתה מסרב על דברי תהיה אתה לוי והוא כהן.**

10) ויקרא (שמיני) – פרק י, פסוק טז

וְאֵת שְׁעִיר הַחַטָּאת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרָף; וַיִּקְצַף עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן הַנוֹתָרִם לְאֹמֶר.

11) מסכת קידושין דף ל.

"דַּרְשׁ דָּרַשׁ" חציין של תיבות.

12) מסכת סופרים – פרק ט, הלכה ב

"דַּרְשׁ דָּרַשׁ", חצי תיבות של תורה, דרש סופה, דרש ראשה.

13) אגרא דפרקא – אות שנו (ר' צבי אלימלך מדינוב זי"ע)

"דַּרְשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה" [ויקרא י, טז]. מקובל בידינו דרש מכא ודרש מכא, היינו לכתוב דרש אחד בסוף שטה ודרש הבי בתחילת שטה, הוא להורות כשישלים האדם איזה דרש בתורה וסובר שסיים ההשגה חוזר ומתחיל בראש, כי עדיין הוא התחלה, מגלה עמוקות ואתחנן אופן ט'. והוא לדעתי לרמז להאדם לבל יאמר הנה זה תכלית השגתי ולא אתייגע להשיג עוד מה שאינו בכח השגתי, לא יאמר כן, כי באם יתחיל עוד לדרוש, הנה השי"ת יתן כח נוסף בנפשו ושכלו להשיג עוד...

14) תורת אמת – פרשת כי תשא / שיתסר [עמ' צה.] (ר' יהודה ליב איגר זי"ע)

שמענו אומרים בשם הרבי הקדוש איש אלהים זצוקללה"ה מפה לובלין, על שיתסר ושיבסר שהמה גם כן ימי שמחה, על סמך שאלות הגמרא "ואימא שיתסר ושיבסר"...

15) ויקרא (קדושים) – פרק יט, פסוקים א-ב

וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ד' אֱלֹהֵיכֶם:

¹ נדפס בשו"ת מים חיים (ר' חיים כהן רפפורט זצ"ל, אב"ד אוסטרעהא)

16) ויקרא רבה – פרק כד, סימן ט

א"ר שמעון בן לקיש שתי פרשיות הכתיב לנו משה בתורה ואנו למדין אותן מפרשת פרעה הרשע כתוב אחד אומר (דברים כח) " וְהִיִּיתָ רַק לְמַעַלָּהּ" יכול כמוני? ת"ל רק לשון מיעוט גדולתי למעלה מגדולתכם... "קדושים תהיו" יכול כמוני? ת"ל "כי קדוש אני" - קדושותי למעלה מקדושתכם...

17) דגל מחנה אפרים – פרשת קדושים

"קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם" (יט, ב). ודרשו חז"ל (ויקרא רבה כ"ד, ט"ו) יכול כמוני תלמוד לומר "אני ד'" - קדושותי למעלה מקדושתכם. והנה זה תמוה האיך יעלה על דעת שום אדם להיות קדוש כד'...? עוד ירמוז בזה יכול כמוני, היינו כל אדם יכול להיות קדוש כמו ה' ברוך הוא כביכול כי הנשמה הוא חלק אלוה ממעל ויכול להיות החלק ככולו שזהו התכלית הגמור, ומנא לן זה? תלמוד לומר "אני ד'" קדושותי למעלה היינו מה שקדושותי נתעלה למעלה הוא רק מקדושתכם שכביכול ישראל במעשיהם הטובים נותנים כח וקדושה בפמליא של מעלה, והוא שאמר הפסוק "אני ה'" היינו מה שאני ה' הוא מחמת אלקיכם שהוא אלקיכם אלקי ישראל, והמשכיל יבין כי יש בזה דברים עמוקים ונסתרים:

18) עולת ראיה – תפלת יום הכפורים, חלק ב, עמ' שנו"ו (ר' אברהם יצחק הכהן קוק זי"ע²)

"אלקי עד שלא נוצרתי איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי כאילו לא נוצרתי." לפני יצירתי, כל אותו זמן הבלתי מוגבל שמעולם עד שנוצרתי, ודאי לא היה דבר בעולם שהיה צריך לי. כי אם הייתי חסר בשביל איזו תכלית והשלמה, הייתי נוצר, וכיון שלא נוצרתי עד אותו הזמן, הוא אות שלא הייתי כדאי עד אז להבראות, ולא היה בי צורך כי אם לעת כזאת שנבראתי, מפני שהגיעה השעה שאני צריך לעשות איזה דבר להשלמת המציאות. ואם הייתי מיחד מעשי אל תכלית בריאתי הנני עכשיו כדאי, אבל כיון שאין מעשי מכוונים לטוב התכלית הרי לא הגעתי אל תכלית בריאתי, ואיני עדיין כדאי כמו קודם לכן.

19) ספר מאמרי קודש – פרשת צו [עמ' יד], שנת תשס"ו (האדמו"ר מטאלנא שליט"א)

וכך השיב הגה"ק מגאסטנין³ זיע"א מבחירי תלמידי השרף מקאצק זיע"א, על הלשון "כהן הדיוט", שלכאורה הוא לשון של זלזול, והיה עדיף לקרותו כהן פשוט או כהן סתם, ולמה קורין אותו בשם כהן הדיוט? ואמר שכהן שיש ביכולתו להוסיף ולהתעלות בעבודתו עד אשר יגיע למעלת כהן גדול, והוא נח ושוקט על שמריו ואינו מוסיף לעלות ולהתעלות, הרי שהשם כהן הדיוט אכן הולמו להפליא, שאין לך הדיוט גדול מזה שאינו שם אל לבו להוסיף ולהגביר חיילים בעבודתו יתברך.

² וע"ע בספר עין אי"ה – למסכת ברכות דף יז. [אות מו]

³ Rav Yechiel Meir of Gustinin zy" a (1816-1888)